

Kaustislaisen viulunsoiton suojeluohjelma

Hyväksytty Unesco-työryhmän kokouksessa 12.3.2025

1. Johdanto

Kaustislaisen viulunsoiton suojeluohjelma on laadittu kaustislaisen viulunsoiton yhdistysten aineettoman kulttuuriperinnön työryhmässä ("Unesco-työryhmä") ohjaamaan, tukemaan ja systematisoimaan Unescon ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luettelokohteen Kaustislainen viulunsoitto ja siihen liittyvät ilmaisut ja käytänteetelinvoiman turvaamista. Suojeluohjelman laatimisen pohjana on ollut Unesco-hakemuksessa kuvattu kaikille avoin työpajatyöskentely hakemusprosessin aikana.

Ilmiöön kuuluu Kaustisen ja lähialueen viulunsoittoperinne ja siihen liittyvät asiat kuten tanssi- ja lauluperinne, kanteleperinne, soitinrakennus ja pukeutumisperinne. Ilmiön sisältö ja alue on kuvattu tarkemmin Unesco-luetteloitihakemuksessa, ja suojeluohjelma koskee ilmiötä hakemuksen kuvauksen mukaisesti.

Suojeluohjelma koostuu

- ilmiön elinvoiman kannalta keskeisten toimijoiden ja infrastruktuurin kartoituksesta
- nykyisten ja tarvittavien tulevien ilmiön elinvoimaa turvaavien toimintojen ja toimenpiteiden kartoituksesta
- taulukkomuotoisesta toimeenpanosuunnitelmasta, joka sisältää myös tarkemman suunnitelman ohjelman toteutumisen seurannasta
- aiemmissa avoimissa työpajoissa laaditun swot-analyysin tiivistelmästä (liite 1).

2. Keskeiset toimijat ja toiminnot

Kaustislaisen viulunsoiton turvaamisen kannalta keskeisiä toimijoita ovat:

- Unesco-työryhmän jäsenyhdistykset: Kaustisen Nuorisoseura, Kaustisen Näppärit, Kaustisen Pelimanniyhdistys, Pro Kaustinen, Kansanmusiikki-instituutti ry
- pelimanni- ja tanssiryhmät, suku- ja perheyhtyeet ja vastaavat, tanssin ja musiikin ammattilaiset
- muut kulttuuriyhdistykset alueella
- oppilaitokset: Perhonjokilaakson Kansalaisopisto, Kaustisen Musiikkilukio, Keski-Pohjanmaan Konservatorio
- Lastenkulttuurikeskus Lykky
- Kaustisen kunta ja muut alueen kunnat
- Kaustisen ja Ullavan seurakunta, Kaustisen seutukunta, Keski-Pohjanmaan liitto
- Centria, Sibelius-Akatemia, yliopistokeskus Chydenius
- alueen yrityselämä

3. Keskeinen infrastruktuuri

Kaustislaisen viulunsoiton turvaamisen kannalta keskeistä infrastruktuuria ovat:

- Kansantaiteenkeskus, Pelimannitalo, Kalliopaviljonki, festivaalipuisto (toimenpidesuunnitelman kohta (9))
- Musiikkilukion tilat, muiden koulujen tilat, Kaustisen kirkko, kylätalot (9).

4. Nykyiset suojelutoimet

- Organisoitu lasten ja nuorten kansanmusiikki- ja kansantanssiharrastustoiminta (1)
- organisoitu aikuisten harrastustoiminta (4)
- Kaustisen kansanmusiikkijuhlat (7)
- muut esiintymis- ja musisoimistilaisuudet (5)
- tallentaminen ja arkistointi, museotoiminta, nuottien, levyjen, opetusmateriaalin tuottaminen, tiedottaminen ja viestintä (8)
- kulttuurikasvatussuunnitelmat alueen kunnissa (2)
- Unesco-työryhmätyöskentely (11).

5. Tarvittavat uudet suojelutoimet

- Perinteen saaminen johdonmukaisesti osaksi varhaiskasvatusta ja perusopetusta (2)
- kestävän perinteeseen liittyvän matkailun kehittäminen (14)
- kaikkien toimijoiden rahoituspohjien vahvistaminen ja monipuolistaminen (12)
- työntekijäresurssien lisääminen (13)
- Kansantaiteenkeskuksen toiminnan herättäminen henkiin (10)
- Näppärikoulun vakiinnuttaminen (3)
- osallistamisen tehostaminen, harrastajat, perheet jne. (1)
- houkuttelevuuden ja kiinnostavuuden lisääminen uusilla konsepteilla (6).

6. Seuranta ja ohjelman päivittäminen

Unesco-työryhmän jäsenyhdistykset seuraavat omaan toimintaansa liittyvien suojeleohjelman tavoitteiden toteutumista vuosittain. Unesco-työryhmä seuraa suojeleohjelman toteutusta toimeenpanosuunnitelmassa määritettyjen aikataulujen mukaisesti. Suojeleohjelma päivitetään kolmen vuoden välein, tarvittaessa tiheämmin.

7. Toimeenpanosuunnitelma

tavoite/päämäärä	tavoiteltu tulos	toimenpiteet	toteuttajat/toimijat	tarvittavat resurssit	seuranta	tilanne ja kehityssuunta
<i>Keskeinen asia elinvoiman turvaamiseksi</i>	<i>Mitä tarvitaan jotta päämäärä toteutuisi?</i>	<i>Millä teoilla tuloksiin päästään?</i>	<i>Mitkä tahot toteuttavat toimenpiteet?</i>	<i>Mitä resursseja toteuttaminen vaatii?</i>	<i>Miten ja millä kriteereillä toteutumista seurataan?</i>	<i>1–3 < / - / ></i>
I OSALLISTUMINEN						
1. Uusien aktiivisten perinteen harjoittajien kasvaminen on turvattu.	Lapsia ja nuoria on paljon/riittävästi organisoidussa toiminnassa. Toimijat (opettajat, lapset, vanhemmat jne.) nauttivat tekemisestä ja heillä on ymmärrys toiminnan merkityksestä. Perinteen harjoittaminen jää osaksi osallistujien elämää.	Tehdään osallistuminen houkuttelevaksi: tutuksi tekeminen erit. kouluissa, yleinen tiedottaminen, esiintymiset, imagotyö Huolehditaan kaikkien mahdollisuudesta osallistua, poistetaan osallistumisen esteitä Huolehditaan yhdistystoimijoiden jaksamisesta. Huolehditaan motivaatiosta ja positiivisesta ilmapiiristä: palkitsevuus, yhdessä tekeminen, positiivinen palaute, isot kokemukset. Huolehditaan oppimispoluista.	KNS, PMY, Näppärit, kansalaisopisto, konservatorio	Julkinen tuki oppilaitoksille ja yhdistyksille Toimijoiden oma varainhankinta Osaavat ohjaajat Aktiiviset yhdistystoimijat Vapaaoppilaspaidat	Osallistujien määrä ja muut toiminnan volyy-meja kuvaavat luvut; yhdistysten toimintakertomukset, Unesco-työryhmän yhteen veto 3 vuoden välein.	

7. Toimeenpanosuunnitelma

tavoite/päämäärä	tavoiteltu tulos	toimenpiteet	toteuttajat/toimijat	tarvittavat resurssit	seuranta	tilanne ja kehityssuunta
2. Kaikki alueen lapset ja nuoret oppivat tuntemaan perinteen.	Perinne on johdonmukaisesti osa varhaiskasvatusta ja perusopetusta. Oppilaat kuulevat perinteestä, pääsevät siihen osalliseksi ja hahmottavat perinteen merkityksen yhteisössään. Perinteeseen osallistumisesta kiinnostuneiden lasten ja opettajien määrä kasvaa. Opettajilla on riittävät tiedot, ymmäryks, motivaatio ja materiaalit perinteen opettamiseen ja välittämiseen.	Alueen kunnissa on kulttuurikasvatussuunnitelma, jossa on otettu huomioon alueen aineeton kulttuuriperintö ja kansanmusiikki ja -tanssiperintö. Kunnat sitoutuvat kulttuurikasvatussuunnitelmien toteuttamiseen. Perintö huomioidaan koulujen juhlissa ja arjessa. Opettajille järjestetään koulutusta ja yhteistyössä mahdollisimman valmiita ja helposti hyödynnettäviä materiaaleja. Opettajat osallistuvat tilaisuuksiin/koulutuksiin, jossa perinteestä ja sen siirtämisestä puhutaan. Opettajille ja oppilaille tarjotaan luontevia tapoja olla mukana kulttuuriperintötoiminnassa.	Lastenkulttuurikeskus Lykky, kuntien sivistystoimet ja koulut. Unesco-työryhmä jäsenyhdistyksineen, oppimateriaali ja kontaktit perinteenharjoittajiin. Tallari.	Lykyn rahoitus ja työntekijäresurssi. Koulujen/opettajien (aika)resurssi. Unesco-tr-avustus (oppimateriaalin kehittäminen).	Lykky seuraa suunnitelmien toteutusta. Lykyn/kunnan edustaja esittää ajoittain tilannekatsauksen Unesco-työryhmässä.	

7. Toimeenpanosuunnitelma

tavoite/päämäärä	tavoiteltu tulos	toimenpiteet	toteuttajat/toimijat	tarvittavat resurssit	seuranta	tilanne ja kehityssuunta
3. Näppäriopetus on vakiinnutettu.	Näppärikoulu on pysyvää toimintaa. Näppäriopettajille on koulutusta.	Vakiinnutetaan Näppärikoulun toiminta ja rahoitus Keski-Pohjanmaan Konservatorion alaisuudessa. Hankkeistetaan Centrian kanssa näppäriopettajakoulutuksen kehittämistä.	K-P konservatorio Kaustisen Näppärit ry, Kansanmusiikki-instituutti	K-P Kansan voimaroitus ja kuntarahoitus. Hankerahoitus. Kaustisen Näppärit ry:n siemenrahoitus. Riittävä osaava opettajaresurssi.	hankkeiden toteutuminen, osallistujamäärät	
4. Organisoitu aikuisten harrastustoiminta pyörii ja on suosittua	Aikuisia on mukana harrastustoiminnassa paljon/riittävästi. Toimijat nauttivat tekemisestä ja heillä on ymmärrys toiminnan merkityksestä. Perinteen harjoittaminen pysyy osana osallistujien elämää.	Pidetään yllä monia soitto- piirejä. Järjestetään aikuisnäppäreitä. Järjestetään aikuisille kansantanssitoimintaa. Huolehditaan yhdistystoimijoiden jaksamisesta. Järjestetään vapaan soiton / tanssin tilaisuuksia festivaaleilla ja muissa yhteyksissä.	KNS, PMY, Näppärit, kansalaisopisto	Toimijoiden varainhankinta Osaavat ohjaajat Aktiiviset yhdistystoimijat	Osallistujien määrä ja muut toiminnan volyymeja kuvaavat luvut; yhdistysten toimintakertomukset, Unesco-työryhmä yhteenveto 3 vuoden välein.	

7. Toimeenpanosuunnitelma

tavoite/päämäärä	tavoiteltu tulos	toimenpiteet	toteuttajat/toimijat	tarvittavat resurssit	seuranta	tilanne ja kehityssuunta
5. Esiintymis- ja musi-soimismahdollisuuksia on riittävästi.	Konsertteja, esiintymisiä vapaan soiton ja tanssin tilaisuuksia on riittävästi. Eri ryhmillä on riittävät harjoitustilat. Ryhmillä on innostavia esiintymisiä matkailijoille ja vastaaville tahoille Kaustisella ja Kaustisen ulkopuolella. Perinne on perheissä ja suvuissa luonteva osa arkielämää ja juhlaa, esim. häät.	Organisoidaan ryhmille harjoitustiloja keskitetysti kunnan kanssa yhteistyössä. Markkinoidaan / myydään keskitetysti esiintyjäryhmiä/esiintyjä. Kehitetään tiedotusta ja kohtauttamista.	KNS, PMY, Näppärit. Kunta. Matkailun ym. elinkeinolliset kehittämissankkeet.	Kunnan ja yhdistysten toimitilat, esim. Kansantaiteenkeskus, Kalliopaviljonki, Peli-mannitalo Henkilöresurssit, myynti ja markkinointi, organisointi	Osallistujien määrä ja muut toiminnan volyy-meja kuvaavat luvut; yh-distysten toimintakertomukset, Unesco-työ-ryhmä yhteenveto 3 vuoden välein Kyselytutkimus 3 vuoden välein perinteen elämästä arkipäivässä	
6. Perinteen houkuttelevuus ja kiinnostavuus lisääntyvät.	Luodaan uusia konsepteja.	Kokeiluhengen kannustaminen. Kehittämismyönteisyyden lisääminen. Rahoituksen järjestäminen pilottitoiminnalle.	Unesco-työryhmä jäsenyhdistyksineen. Matkailu- ym. kehittämishankkeet.	Julkiset avustukset ja hankkeistaminen. Yhdistysten oma kehitystyö.	perinteenharjoittajakysely, osallistujamäärät, aluetaloudellinen seivitys	

7. Toimeenpanosuunnitelma

tavoite/päämäärä	tavoiteltu tulos	toimenpiteet	toteuttajat/toimijat	tarvittavat resurssit	seuranta	tilanne ja kehityssuunta
II MAHDOLLISTAVAT RAKENTEET						
7. Kaustisen kansanmusiikkijuhlien elinvoimaisuus on turvattu.	Festivaalin toiminta on vakaata. Yhteisö tunnistaa festivaalin omakseen. Festivaalin vaikutus ja koko on riittävä.	Huolehditaan talouden tasapainosta. Huolehditaan henkilöstön ja esiintyjien motivaatiosta ja hyvinvoinnista. Huolehditaan infrastruktuurista ja muista puitteista. Kaustislainen ohjelma on tärkeässä asemassa festivaalilla ja kaustislaiset esiintyjät voivat vaikuttaa siihen. Paikalliset ihmiset osallistuvat mahdollisimman laajasti festivaalin toteuttamiseen. Ohjelmapolitiikassa pidetään kiinni maanlaajuisen ja kansainvälisen kansanmusiikin ja -tanssin laajamittaisesta näkyvyydestä.	Pro Kaustinen ry.	Tuotannollinen, sisällöllinen ja taloudellinen ammattitaito. Julkiset ja yksityiset avustukset. Festivaalialue ja -infrastrukturi. Festivaalin brändi. Aktiiviset yhdistystoimijat, talkoolaiset ja sidosryhmät. Vahvat kotimaiset ja kansainväliset verkostot.	Kävijäluvut, toimintakertomukset ja tilinpäätökset. Palautekyselyt eri ryhmiltä (yleisö, esiintyjät, työntekijät, talkoolaiset, yhteistyökumppanit)	

7. Toimeenpanosuunnitelma

tavoite/päämäärä	tavoiteltu tulos	toimenpiteet	toteuttajat/toimijat	tarvittavat resurssit	seuranta	tilanne ja kehityssuunta
8. Perinteen turvaamisen vaatima tieto on olemassa ja saatavilla ja saavuttaa kohteensa.	Tärkeä materiaali ja perinteen harjoittamiseen vaatima tieto on tallennettuna ja käytettävissä pääosin Kansanmusiikki-instituutin arkistossa ja julkaisuissa ja museossa. Tietoa perinteestä, sen ilmenemistä ja harjoittamisesta leviää sekä yhteisön sisällä että ulkopuolelle.	Tehdään kaustislaisen viulunsoiton arkistointi-, tallennus ja julkaisusuunnitelma ja toteutetaan sitä yhteistyössä. Toteutetaan viestintäsuunnitelma yhteistyössä kunnan ja seutukunnan matkailutoimijoiden kanssa. Järjestetään yleisöinfo/-keskustelutilaisuuksia vähintään kerran syksyllä ja kerran keväällä. Viestitään aktiivisesti sekä yhdistyksissä että keskitetysti työryhmävetoisesti facebookissa, nettisivuilla ja yleisötilaisuuksissa.	Kansanmusiikki-instituutti. Muut Unesco-tr. jäsenyhdistykset. Yksittäiset perinteen-tuntijat. Matkailu- ja muut kehittämishankkeet. Kunta.	Kansanmusiikki-instituutin ja yhdistysten omarahoitus. Hankerahoitus.	Julkaisu- ja tallennusmäärä ja muut toiminnan volyymeja kuvaavat luvut; yhdistysten (erityisesti Kansanmusiikki-instituutti) toimintakertomukset; tarpeita koskeva palaute.	
9. Perinteenharjoittajilla on tarvittavat tilat ja muu ympäristö perinteen harjoittamiseen	Keskeisen infrastruktuurin toimivuus ja käytettävyys turvataan.	Pidetään tilat saatavilla ja tilojen haltijat tietoisina tilojen merkityksestä perinteen turvaamiselle. Rakennuksia ja muuta infrastruktuuria peruskorjataan ja ajanmukaistetaan.	Kunnan tekninen toimi ja muiden kiinteistöjen haltijat (mm. KNS, KTK oy, Bothi Invest Oy).	Ylläpito- ja investointimäärärahat. Korjaushankerahoitus.	Palautteen kerääminen toimijoilta infran toimivuudesta ja riittävydestä	

7. Toimeenpanosuunnitelma

tavoite/päämäärä	tavoiteltu tulos	toimenpiteet	toteuttajat/toimijat	tarvittavat resurssit	seuranta	tilanne ja kehityssuunta
10. Kansantaiteen-keskuksen toiminta on vakaata ja hyödyllistä perinteen turvaamisen kannalta	Talon talous, hallinto, markkinointi ja brändi on kunnossa. Talo on sekä sisältä että pihan osalta hyvässä ja edustavassa kunnossa. Talon ovet ovat avoinna yleisölle, talotekniikka mahdollistaa tilaisuuksien järjestämisen ja cateringpalveluita on saatavilla. Talossa on runsaasti kaustislaiseen viulunsoittoon liittyvää toimintaa, mutta myös muuta kulttuuritoimintaa.	Luodaan talolle strategia, johon sitoutuu laajasti eri toimijat. Talon merkitystä alueen strategioissa vahvistetaan. Talon toimistotilat ovat täydessä käytössä. Talon peruskorjaukset hoidetaan niin, että korjausvelkaa ei jää. Talolla on riittävä ja osaava henkilökunta. Järjestetään säännöllisesti keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia talon toiminnasta.	KTK oy./Kaustisen kunta. Kaustisen seutukunta. Unesco-työryhmä.	Kunnalta perusmääräraha sisältöjen ylläpitämiseen. Lisääntyvät vuokralaiset tuovat lisäresursseja. Lisääntyvä tapahtumatuotanto lisää sisääntulevaa rahaa. Kunnalta resurssit peruskorjauksen läpiviemiseen. Valtiolta resurssit peruskorjauksen läpiviemiseen.	KTK:n hallitus, strategia-työryhmä, Unesco-työryhmä seuraa kolmen vuoden välein.	

7. Toimeenpanosuunnitelma

tavoite/päämäärä	tavoiteltu tulos	toimenpiteet	toteuttajat/toimijat	tarvittavat resurssit	seuranta	tilanne ja kehityssuunta
III KESKEISTEN TOIMIJOIDEN RESURSSIT						
11. Yhteistyö ja yhteinen strateginen suunnittelu vahvistavat toimijoita.	Unesco-työryhmän jäsenyhdistykset, muut toimijat ja perinteenharjoittajat yksilöinä ovat sitoutuneet kaikkia hyödyttävään yhteistyöhön ja yhteisiin päämääriin. Toimijoilla on resursseja toimintaan ja sen kehittämiseen. Toimijoilla on oikeellinen tilannekuva perinteen elinvoimasta.	Järjestetään Unesco-työryhmän kokouksia säännöllisesti. Järjestetään yleisötilaisuuksia säännöllisesti. Huolehditaan Unesco-työryhmän toimintaedellytyksistä. Tiedonkeruun ja yhteisen raportoinnin kehittäminen.	Unesco-työryhmä yhdessä ja jäsenyhdistykset erikseen.	Aktiiviset yhdistystoimijat. Unesco-avustus. Julkiset avustukset ja hankkeistaminen. Yhdistysten oma kehitystyö.	Unesco-työryhmän itsearviointi ja jäsenyhdistysten sisäinen arviointi, arviointikyselyt, perinteenharjoittajakyselyt.	
12. Toimijoiden rahoituspohja on riittävän vahva ja monipuolinen.	Hanketoiminta on aktiivista. Hankeosaaminen, erityisesti kansainvälinen, kasvaa. Poliittiset päättäjät ja muut rahoittajat tuntevat meidät, arvostavat meitä ja ymmärtävät tarpeemme.	Järjestetään hankekouluksia. Oikeanlainen tiedotus. Yhteiskuntasuhdetoiminnan suunnitelmallisuuden lisääminen.	Unesco-työryhmä, erit. Kansanmusiikkiinstituutti. Kaustisen seutukunta. Kunta.	Valtion rahoitus. Hankerahoitus. Alueellinen rahoitus. Kuntarahoitus. Yhdistysten varainhankinta.	Toimijoiden rahoituspohjan seuraaminen.	

7. Toimeenpanosuunnitelma

tavoite/päämäärä	tavoiteltu tulos	toimenpiteet	toteuttajat/toimijat	tarvittavat resurssit	seuranta	tilanne ja kehityssuunta
13. Keskeisillä toimijoilla on riittävät työntekijäresurssit.	Perinteen turvaamisen kannalta keskeisillä organisaatioilla on toimintansa laadukkaaseen ja kestävään toteuttamiseen riittävästi palkattua työvoimaa. Perinteenharjoittajien motivaatio ja mahdollisuus osallistua talkootoimintaan säilyy ja kasvaakin.	Toimijoiden rahoitus saadaan kasvamaan ja vakaammalle pohjalle sekä hanketoiminnan avulla, saamalla perusavustukset kasvuun ja saamalla oma tulonhankinta kasvuun esim. matkailutuottojen kasvun kautta. Talkootoiminta on hyvin organisoitua, kynnys osallistua on matala ja toimintaan pystyy sitoutumaan enemmän tai vähemmän.	Unesco-työryhmän jäsenyhdistykset.	Hanketoiminta Julkinen ja yksityinen rahoitus Perusrahoitusten kasvattaminen Tuotannollinen työvoima ja organisointiosaaminen	toimintakertomukset	

7. Toimeenpanosuunnitelma

tavoite/päämäärä	tavoiteltu tulos	toimenpiteet	toteuttajat/toimijat	tarvittavat resurssit	seuranta	tilanne ja kehityssuunta
IV ELINKEINOLLINEN KEHITTÄMINEN						
14. Perinteeseen liittyvä kestävä matkailu tukee alueen ja perinteen taloudellista elinvoimaa.	Saadaan lisää yrittäjiä, joilla on jokin kosketus/rooli kulttuurimatkailussa. Tarjolla on houkuttelevia ja kaupallisesti kannattavia perinnematkailutuotteita. Pelimannien (ja muiden perinteenharjoittajien) osallistuminen matkailutuotteisiin on helppoa. Kansanmusiikkijuhlat pysyy suosittuna ja keskeisenä kansanmusiikitapahtumana.	Käynnistetään seutukunnalle matkailun kehittämiseen keskittyviä hankkeita. Järjestetään kulttuurimatkailuun ja kestävään matkailuun liittyvää koulutusta. Toteutetaan matkailupilotteja. KTK:lle matkailuneuvonta ja kulttuurimatkailun palveluiden keskittymä (museo/näyttelyt/kahvila/neuvonta). Luodaan käytännöt ja pelisäännöt miten pelimannisoittoa saadaan matkailupalveluihin. Ks. Kansanmusiikkijuhlien elinvoiman turvaaminen; alueen majoituskapasiteetin lisääminen.	Kaustisen seutukunta. Matkailuyrittäjät. Kunta. Unesco-työryhmä. Kaustisen kehitys. Tallari.	Hankerahoitus Kuntarahoitus Yrittäjien aktiivisuus ja riskinotto kyky. Unesco-työryhmärahoitus.	Hankkeiden lukumäärä ja tulokset, syntynyt yritystoiminta ja matkailun volyymit.	

VAHVUUDET

- Kaikenikäisten toimintaa
- Matala kynnys osallistua ja monia mahdollisuuksia
- Integroitunut hyvin yhteisön arkeen
- Soittoperinteen historia + yhdistysten ja koulutuksen historia
- Uudistumisen ja soveltamisen perinne (esim. soitinvalikoima, generajat)
- Kouluttautumismahdollisuudet

HEIKKOUEDET

- perinne puuttuu kouluopetuksesta
- kilpailu lasten ajasta harrastusten kesken ja kännykkää vastaan
- resurssivaje (ohjaajapula, tilapula, rahapula, hallintoresurssit)
- talkootyöinnostuksen väheneminen
- sisäänpäinlämpiävyys

UHAT

- yhteen hiileen puhaltaminen vähenee, loppuu, häiriintyy
- perinteen arvoa ei enää tunnisteta ja/tai se ei kiinnosta
- uudistuva luonne hukataan, perinne "pannaan vitriiniin"
- rahoitusten romahtaminen
- negatiivinen väestökehitys

*Mitä uhkia Unesco-status voi tuoda tullessaan?

- kaupallisuus korostuu
- perinne karkaa harjoittajien käsistä > syntyy ristiriitoja esim. perinteen harjoittajien ja hyödyn tavoittelijoiden välille
- pelimannit väsyvät (pelimannien tarve kasvaa)
- matkailu ei kehity yhtä jalkaa Unesco-prosessin kanssa
- lisäresursseja ei saadakaan, saadaan vain status ja sen edellyttämät työt > entistä pahempi resurssivaje

MAHDOLLISUUDET

- arvostuksen nousua seuraa rahoituksen kasvu
- verkostot kasvavat (yliopistoyhteistyö, maakunnallinen, pohjoismainen, kansainvälinen jne.)
- Kaustisen kulttuuripoliittinen painoarvo lisääntyy
- syntyy vetovoimaa, työpaikkoja ja matkailua
- perinne jatkuu